

Edicija
RAMONDA

Radovan Lazarević
VODOVODSKA 187 L

Copyright © Radovan Lazarević 2024.
Copyright © ovog izdanja MediaSfera, 2024.

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti niti reprodukovati u bilo kom obliku bez pismene saglasnosti autora i izdavača.

Radovan Lazarević

VODOVODSKA 187 L

2024.

1.

Ivan Popović je tmurnog, prohladnog novembarskog dana, kada su dnevne novine „Epoha” prvi put objavile tekst potpisan njegovim punim imenom i prezimenom, postao novinar. Tekst je doslovce glasio:

„Ono što im se dogodilo preksinoć, koji minut posle ponoći, verovatno će Žileta i Nosketa navesti da ozbiljno razmisle o menjanju profesije. Žile i Noske, malo ko u kraju im je znao pravo ime i prezime, bili su sitni lopovi koji su se, u nedostatku bolje ideje kako da dođu do nešto novca, odvažili da provale u kuću u Vodovodskoj 187 L, u kojoj punih godinu dana nije paljeno svetlo, što njihovom lopovskom oku nije moglo da promakne i što ih je nave-
lo na pomisao da u kući niko ne živi. Malo su se okolo raspitali i saznali da je u kući živeo pomalo čudni čovek od pedeset godina, možda i neku više, koji ni sa kim nije kontaktirao, povremeno bi negde odlazio, njemu pak gotovo niko nije dolazio. Od žene iz kioska, stotinak metara udaljenog od kuće, saznali su da ima više od godine kako nije dolazio da kupi cigarete, što je ranije činio kupuju-
ći po nekoliko bokseva, iz čega je žena zaključila da je

vlasnik kuće negde na duže otišao, možda se i odselio, mada ona nije primetila da je nameštaj iznošen. 'Otišao čovek negde', lakonski je rekla, dovoljno da Žile i Noske pomisle da u kući sigurno ima nešto vredno što bi oni mogli prodati i da bi grehota bila ostaviti da te stvari trule unutra.

Dakle, ulaze u kuću! Konačno su rešili. Kako se radilo o staroj prizemljuši, skovali su plan da unutra uđu preko krova. Uz zadnji zid kuće, primetili su, bile su položene merdevine koje je vlasnik koristio kad bi petljao nešto oko krova. Ništa čudno, merdevine su gotovo neizbežno pomagalo u svakoj porodičnoj kući.

Noć izabrana za akciju bila je kišna, kakve već zna-ju biti pozne jesenje noći. Na ulici ni žive duše. A i po lepšem vremenu u tom delu ulice u sitne sate malo je ljudi. Od alata poneli su metalnu štanglu, ustreba li nešto da se odvali, baterijsku lampu i plastični džak za plen.

Tek je bila prošla ponoć kad su ušli u mračno dvorište. Uspravili su merdevine uz stražnji zid kuće čiji je krov bio na četiri vode. Prvi se uz njih popeo Noske, sklonio u stranu nekoliko crepova, štanglom odvalio jednu letvu i uvukao se na tavan. Za njim se kroz uzani prolaz provukao i Žile. Nekoliko minuta su tumarali po tavanu, probijali se kroz snopove paučine, saplitali o razbacani krš i komade odbačenog sitnog nameštaja, dok konačno nisu pronašli vratanca kroz koja se spušta-lo u odaje kuće.

Unutra je prvi sišao Noske i pomogao nešto trapavijem Žiletu da se i on spusti. Dočekaoh ih je sladunjavo-kiselkasti smrad. Od zaostale pokvarene hrane ili tako nešto, mislili su. Prošarali su baterijskom lampom po zidovima odaje u kojoj su se našli. Bio je to uzani hodnik iz koga se ulazilo u ostale prostorije. Jedna vrata su bila otvorena. Toalet. Otvorili su druga. Dugo neatvarana zloslutno su zaškripala, što je ne baš odvažnog Žileta nateralo da se uhvati za mišicu kuražnijeg druga. Prostorija je bila premrežena konopcima paučine koja im se omotavala oko glave, ruku... Baterijskom lampom su je osvetlili. Bljutavi smrad je provocirao mučninu. Nalazili su se u spavaćoj sobi. Dali su se na posao, pootvarali sva vrata regala razvučenog celom širinom jednog zida, izvukli sve fioke. Sem iznošene odeće, veša i gomile papira, ništa više nisu pronašli. Za njih ništa zanimljivo. Džak pripremljen za plen i dalje je bio prazan.

Ponadali su se da će u dnevnoj sobi biti bolje sreće. Ponovo su zaškripala vrata, a uznemireni iznenadnom svetlošću zacijukali su i pacovi. Žile se još čvršće pripio uz Nosketa prateći unezverenim pogledom hod svetlosti lampe po zidovima prostorije. 'Ovde bi moralo biti nešto vredno', prošaputao je Noske. Svetlost lampe je klizila najpre po tavanici prostorije, potom po ormaru, šporetu, frižideru, televizoru i stalku na koji je bio postavljen, omanjem stolu u uglu i dve drvene hoklice uz njega.

Kad se svetlost zaustavila na masivnoj drvenoj stolici sa naslonima za ruke i glavu, usred prostorije, naspram

televizora, oba prijatelja su se ukopala u mestu, a žmarci im zaigrali čitavim telom. U stolici je 'sedeo' kostur! Kosti ruku i nogu su mu virile iz prašnjavih, gotovo raspadnutih pantalona i džempera, lobanja oslonjena na drveni naslon, ostaci kože, možda i sasušenog tkiva, poput drojnjaka visili su. Obojica su, kad im se život vratio u udove, zaglavili ka najbližem prozoru. Nisu imali vremena da traže bravu, razbili su staklo i svalili se u blatnjavo dvorište. Noske je grabio ka ulici, Žile za njim cvileo da ga sačeka.

Povratili su se tek kad su se našli u oko sto pedeset metara udaljenom kafiću 'Zora', poslednjem utočištu lokalnih narkomana i pijanaca. Tek po sasutom drugom vinjaku u grlo povratili su se i konobaru, preko koga su povremeno rasturali svoj lopovski plen, poverili svoju ponoćnu avanturu. A kako je konobar teško obuzdavao jezik, već oko podneva pred kućom se pojavila policija.

Od konobara smo saznali da se preminuli čovek, ako se uopšte radi o vlasniku kuće, što bi tek istraga trebalo da utvrdi, zvao Vukoje Trifunović i da ima sina, koji navodno živi tu negde u Beogradu.

Nedovoljno za izvlačenje dalekosežnijih zaključaka, ali, čini nam se, sasvim dovoljno da se zapitamo u kakvom mi to svetu živimo kad čovek u dvomilionskom gradu, čiji sin živi u tom istom gradu, koji ima komšije i poznanike, može da umre a da to punu godinu niko ne sazna, i ko zna kad bi se saznalo da nije bilo ove dvojice sitnih lopova!"

Ovim rečima Ivan je zaključio tekst uzdajući se da će čitaoci poruku njegovog poslednjeg pasusa na pravi način shvatiti. Odnosno, da tekst neće doživeti kao anegdotski ispričanu dogodovštinu dvojice sitnih beogradskih lopova, već kao delić mračne slike društva u kojem živimo.

2.

– Nagazio si na dobru temu. Teraj dalje – insistirao je urednik, malo u ramenima pogureni pedesetogodišnjak obešenog podbratka i nešto većeg otromboljenog stomaka, koji se nije odvajao od svoje stolice. Čak i kad bi ustao, činilo se kao da mu je stolica prirasla za zadnjicu. Videvši da ga Ivan ne razume baš najbolje, pojasnio je: – U završnom pasusu si postavio neka pitanja. Potraži odgovor na njih. Pronađi sina. Hoću njegovu reč zašto je zaboravio na oca. Priču si tek otvorio. Zatvori je. Istražuj!

Bio je novinar početnik, tek pola godine kako je dobio posao u „Epohi”. Do sada je bio zadužen za prikupljanje komunalnih vesti kojima su krpljene rupe na stranama. Marginalac. I sad ovo. Da istražuje. *Nije li to krupan zalogaj za mene, preispitivao se. Možda i jeste. Ali ko zna kada će mi se ukazati druga prilika. Ne ispuštam ja to, sokolio se. Dosta je bilo pijaca, kanalizacije, vodovoda, gradskog zelenila...*

Izašavši iz urednikove kancelarije razmišljao je odakle početi. Od kuće, činilo mu se logičnim. Prebacio je novinarsku torbu preko ramena, uhvatio šezdesetpeticu, na Novom Beogradu prešao u osamdesetosmicu, i za nešto

više od četrdeset minuta bio je pred kućom u Vodovodskoj 187 L.

Osmotrio je najpre ulicu. Povezivala je Žarkovo i prigradsko naselje Železnik. Jednim svojim delom provlačila se podno blage strmine obrasle šibljem i vrzinama sa tridesetak kuća sagrađenih bez ikakvog reda, međusobno udaljenih i do stotinak metara. Bio je to deo grada koji još nisu bile napale višespratnice, a verovatno i neće jer se relativno blizu nalazila fabrika pijaće vode koja snabdeva grad. Ono malo kuća rasutih po strmini sagrađeno je, verovao je, bez dozvole. Uostalom, bez dozvole se uveliko gradilo i gradi i po urbanim delovima grada, pa zašto ne bi i po ovoj zaboravljenoj strmini.

Od puta do kuće stizalo se uzanom betonskom stazom uz blagu uzbrdicu. Kišilo je. Oko staze svilo se šiblje, na nekim mestima sklapalo se nad njom. S mokrih grana padale su mu kaplje za vrat. Kuća je bila ograđena žutom trakom. U dvorištu se nalazio policijski automobil. Policajce nije video. *Mora da su unutra*, pomislio je.

Nastavio je uz stazu. Nastojao je da ostavi utisak slučajnog prolaznika, a ispod oka je motrio na kuću i njenu okolinu. Zapazio je da se njena dugo neodržavana siva fasada krunila. Delovala je kao stara krpa sa koje su od dugog trajanja otpadala parčad. Krov se bolje držao. Na dva prozora sa čeone strane bile su navučene natrulle roletne, dva sa dvorišne strane bila su bez njih. Staklo na jednom je bilo razbijeno. *Verovatno su kroz njega pobjegli Noske i Žile*, pomislio je. Ulazna vrata su bila od punog,

ali od vremena i vlage izvitoperenog drveta. Tamnobraon farba na njima bila je premrežena naprslinama. Na čeonj strani se nalazila ukucana metalna tabla sa kućnim brojem.

U dvorište, ograđeno niskom žicom koja se na više mesta gubila u izdžikljalom rastinju, ulazilo se kroz niska metalna vrata. Osnova kuće je bila u obliku kvadrata čije strane nisu bile duže, procenjivao je, od deset metara. Iznad kuće, u strani, uočio je nekoliko ogolelih stabala oko kojih se takođe svijalo samoniklo rastinje. Bodljikave vreže divlje kupine gotovo su potpuno ovladale gornjim delom dvorišta. Tek tu i tamo iz njih se pomaljala žičana ograda.

Došavši do kraja staze, na trenutak se zamislio. Da li je ovo što je video dovoljno za jedan tekst? *Nije*, nevoljno je priznao. Treba mu živa reč, sagovornik. S policajcima nije vredelo da pokušava. Juče su ga opomenuli da čeka zvanično saopštenje. Verovatno bi to i danas ponovili. Jedino da pokuša kod komšija. Na stotinak metara udaljenosti ugledao je dve kuće. S mesta na kom se nalazio nije bilo betonske staze koja bi vodila do njih već utaban puteljak koji se provlačio kroz mokru travuljinu i šiblje. Krenuo je njime.

Zastao je pred bližom kućom. Dvorište nije bilo ograđeno. Jedino drvo u njemu bilo je debelo stablo stare trešnje o čiju jednu granu je bila okačena ljuljaška. *U kući ima dece*, pomisli. Kuća je bila na sprat, s tim što je samo prizemlje bilo završeno i useljeno, a sprat samo ozidan i

stavljen pod krov. Otvori za prozore bili su zastrti plastikom. Iz odžaka se izvijao dim.

Sa osećajem nelagode zazvonio je na vrata. Na njima se pojavila krupna koščata žena sa detetom u naručju. Posmatrala ga je buljavim očima. Predstavio se i samo što je zaustio da kaže kojim poslom je došao, žena ga je presekla jednim reskim „Ne znam ja ništa!” i zalupila vratima za sobom.

Na bolji prijem nije naišao ni kod sledeće kuće, s tim što se na vratima pojavio nizak neobrijan čovek izboranog lica. Bazdio je na alkohol. Ivanov pokušaj da zapodene razgovor o kosturu u susednoj kući prekinuo je odrečnim pokretom ruke. Pokušao je ponovo. Čovek je nestao iza zatvorenih vrata.

Pa dobro, svodio je utiske spuštajući se ka trotoaru Vodovodske. I to nešto znači. Ne žele da imaju bilo kakve veze sa ovim slučajem. Neki razlog za to verovatno postoji. Konačno, i to njihovo ćutanje neka je činjenica. I ono nešto govori. Čak, činilo mu se, odbijajući da govore misteriji su dodali još malo soli. Biće dovoljno za novi tekst. „Misterija kuće u Vodovodskoj” – dopadao mu se taj naslov.

3.

Spustilo se bilo veče kad je ušao u svoj podstanarski sobičak, u kući na istoj onoj strmini na kojoj se nalazila i kuća u kojoj je zatečen kostur, ali bliže poslednjim zgradama donjeg Žarkova. Na tom mestu grad se utapao u Makiško polje prošarano živicama i ritskom šumom u kojoj je, u kućercima sklepanim od kartona, natrulih dasaka i zarđalih tabli lima, živelo nekoliko romskih porodica. Okačio je novinarsku torbu o naslon stolice, opružio se na kauču i zagledan besciljno u plafon počeo svoditi utiske o danu na izmaku. Nisu ga remetili ritmični udari kišnih kapi o prozorsko okno, naprotiv, njihova muzika mu je prijala.

Bio je zadovoljan sobom. Nastavak priče o misteriji kuće u Vodovodskoj urednik je prihvatio. Prvi put je od njega čuo pohvalu. Novinaru početniku to mnogo znači, posebno što je izrečena pred kolegama iz redakcije. Urednik je tražio da koliko sutra donese novi nastavak priče.

– Održavaj vatru. Ili još bolje: rasplamsaj je – govorio je.

Čime, pitao se. Komšije neće da govore. Ono što je čuo u kafiću i od žene iz obližnjeg kioska već je napisao.

Policija je izdala kratko saopštenje u kome se samo konstatuje da je u kući u Vodovodskoj 187 L otkriven ljudski kostur i da će tek istraga utvrditi čiji je. Čime on da održava vatru? Pa još i da je rasplamsa!

Zvuk mobilnog telefona prekinu mu misao. Gazda.

– Penji se gore na po jednu!

Gazdina se ne odbija, mada mu je već pripadala muka od trabunjanja s pripitim čovekom. Nagrnu jaknu i krenu kratkim stepeništem koje je vodilo od prizemlja kuće, u kom su bili njegov podstanarski sobičak i garaža, sa straznje strane kuće usečeni u strminu.

Unutra očekivana slika. Krupan čovek, tek prešao pedesetu, razbarušene kose, s brkovima kakve je nosio Hitler, razbaškario se na trosedu. Na stočiću pred njim flaša rakije bez etikete i dve čaše. Jedna za njega, druga za novinara (nikada ga nije nazivao imenom, već samo novinar). Pri jednoj od ovakvih sedeljki, a ponavljale su se bar jednom u pet dana, usudio se da ga upita zašto nosi „Hitlerove” brkove.

– Zašto ne bih? Takve je nosio i moj otac. Zašto ne bih i ja?

Pa jeste, pomislio je. Brkovi ne čine čoveka. Mada u ovom njegovom gazdi ima ponešto od Hitlerove naravi. U razgovoru je bio spreman da i najbesmisleniju stvar brani do kraja, ne dopuštajući sagovorniku da mu protivreči. Pa ako bi ovaj i pokušao, prekidao bi ga odsečnim pokretom ruke. Jedina osoba kojoj je tolerisao da mu ponekad protivreči bila je njegova žena Anka. Niža za glavu

od njega, punačka, ali ne i debela, lepog prijatnog lica, kad bi joj muž preterao u pijanom bulažnjenju, presekla bi ga pogledom i pomalo bezobrazno rekla: „Ajde ne lupaj više!” Gazda bi se na to izbečio. Ivanu se činilo, dok nije svikao na taj prizor, da će skočiti i kočopernu ženu raspaliti golemom šakom. Ali to se nikad nije desilo. Bar ne pred njim. Povremeno ju je ipak viđao sa modricom ispod oka. Čime ju je „zaslužila”, nije se udubljavao. Pravio se da modrice ne primećuje. Njihova stvar.

Gazda (pravo ime mu je bilo Miloš Bojanić, ali on ga je uvek oslovljavao samo sa gazda) bio je građevinski radnik. O poslu nikada nije pričao te nije znao da li je običan fizikalac ili majstor. Žena je pak bila zaposlena u „Maksiju” na Banovom brdu. Pokatkad bi se zapitao šta je ovu ženu, lepuškastu uprkos kojem kilogramu više, navelo da se uda za neotesanog, grubog pijanca kakav je bio gazda. I tu povremeno buđenu znatiželju presecao je onim „njihova stvar”. Imali su šestogodišnjeg dečaka, bledunjavo tiho dete, koje se gotovo nije primećivalo u kući. Kada bi dolazio, obično bi ga zaticao u uglu dnevne zobe zaokupljenog svojim igračkama.

I ovovečernji poziv „na po jednu” završio se sa četiri-pet. Za razliku od gazde, dobro je nosio piće. Dok su se kucali uz neizbežno „Živeli!”, usudio se da upita da li je kojim slučajem poznao čoveka iz Vodovodske 187 L. Odmah se ujeo za jezik. Jeste da od gazdine kuće do Vodovodske 187 L nema više od 400–500 metara, ali Beograd je to. Tu se ni stanari iste zgrade ne poznaju, kako

bi neko poznao tamo nekog osobenjaka koji je živeo čak pola kilometra dalje.

Glupo pitanje, prebacivao je sebi što ga je izgovorio. Gazda je ipak reagovao na njega. Pijano je podigao desnu ruku, ispruženim kažiprstom važno zanjihao, podigao obrve, onda u trenutku spustio ruku, latio se čaše, „Živeli!” i počeo novu dosadnu priču. Koji minut kasnije promrmljao je pijano: – Zdravo, novinar!

Opružio se po kauču. Bio je to znak da je sedeljci došao kraj.

Ivan se pridigao da krene. Gazdarica ga je ispratila do izlaznih vrata.

– Pijandura – procedila je prateći ga pogledom dok se spuštao niz stepenište.

Nije prošlo ni nekoliko minuta kad se vrata na njegovom sobičku otvoriše. Bila je to gazdarica s tanjirom u ruci.

– Piletina – rekla je.

Uzeo je tanjir, zahvalio. Gazdarica se odmah vratila. Nije to bio prvi put da mu donese bilo nekoliko kolača, bilo parče-dva mesa. Pripisivao je to njenom majčinskom osećaju. Znala je da u sobičku jede isključivo suhu hranu. Majčinski osećaj? Pa gazdarica je tek sedam-osam godina starija od njega, od muža mlađa petnaestak! No, nije se više zamajavao gazdaričinim motivima. Prihvatio se mesa dok je još toplo. A u glavi mu samo jedna misao: *Čime sutra da nastavim priču?* Negde u uglu svesti tinjala je i zapitanost šta je značilo ono gazdino dizanje ruke i obrva, važno

kruženje kažiprstom kad ga je upitao poznaje li čoveka iz Vodovodske 187 L. *Ma, pijan čovek. Nije on ni razumeo šta ga pitam.*

Kad je prazan tanjir sklonio u stranu, ponovo ga spopade misao šta sutra da ponudi uredniku. Mučio se, prevrtao po kauču, presabirao da li od onoga što ima može napraviti smislen tekst. Ne može. Ne pravi se pita od govana, kako bi umeo reći urednik kad bi mu neko od saradnika prosledio nategnut, praznjikav rukopis.

I, kako obično biva, spasonosna misao mu se javila iznenada, niotkud.

– To bi moglo biti to – slavodobitno je procedio.

Zašto se ne bi spustio do Kosturove kuće? Da baci pogled, možda i uđe unutra. Nije mu promaklo da razbijeni prozor na njoj, kroz koji su pobegli Noske i Žile, nije zastakljen. A i ko bi ga zastakljivao. Nekoliko trenutaka se dvoumio, ali želja da ukazanu priliku ne ispusti, da i sutra na urednikov računar prosledi nastavak priče, nadvladala je zebnju i strah. Nikada nije bio hrabar, ali novinarski crv je čudo. I od plašljivog zna napraviti odvažnog. Nagrnulo je jaknu, strpao u džep baterijsku lampu i krenuo.

Tih 400–500 metara, koliko je bilo od kuće u kojoj je stanovao do Kosturove, prešao je za desetak minuta. Noć je bila odmakla, pretponoćni sati, kiša rominjala, na ulici ni žive duše. Blaga drhtavica mu je prostrujala telom tek kad je krenuo uzanom betonskom stazom

ka kući. Sakriven tmurnom noći i šibljem nadvijenim nad stazu, zaustavio se kod niske žičane ograde kojom je bilo ograđeno dvorište. Nazirao je samo siluetu kuće. Osvrtao se oko sebe da proveri da možda ne naiđe neki odocneli stanovnik ovog zaboravljenog dela velegrada. Nigde nikog. Skupi kuraži i zakorači preko ograde. Glavom mu prostruja misao da je ovim korakom možda prešao liniju koja je njegov dosadašnji miran i jednoličan život delila od neizvesnog, možda i dramatičnog. Intuicija, šta li je.

Poguren, provlačio se kroz sasušeni korov i ogolele pokisle grane samoniklog žbunja. Nekoliko puta je zastajao da se uveri da ga niko ne posmatra, još više da se preispita želi li on zaista ovo. Želi, prelomio je, ali to nije ublažilo drhtavicu koja mu je i dalje strujala telom. Zaustavio se pred polupanim prozorom. Još jedno preispitivanje: unutra ili ne?

– Ma idem! – ponovo bi jači novinarski crv od strašljivka.

Voden nadošlom kuraži, zakorači kroz razbijen prozor kuće. Kad uđe unutra, strese se od jeze i snopova paučine koji su mu se omotavali oko glave i tela. Štrecnu se na odvratnu ciku i tapkanje nogicama pacova preplašenih njegovim ulaskom. Upalio je baterijsku lampu. Prebacivši papirnu maramicu preko nje, svetlost je toliko prigušio da su se stvari jedva nazirale. Okretao je glavu od masivne drvene stolice, mada je znao da je kostur prebačen na obdukciju. Ipak... Sedeo je u njoj mrtav čovek godinu dana. Sladunjav smrad, o kom su govorili lopovi, jedva se osećao. *Mora da su policajci, pri vršenju*

uviđaja, provetрили kuću, pomislio je. I ovi pacovi? Kako su uopšte ušli u nju, pitao se. Kroz kanalizaciju, nudilo mu se kao jedino razuman odgovor. Privukao ih smrad tela načetog truljenjem. Primeti i da je drveni prag na ulazu u središnjem delu bio malo ulubljen, da je na tom mestu razmak između njega i donje ivice vrata oko santimetar i po. Verovatno dovoljno da se pogane životinje uvuku i na telu u masivnoj stolici pronađu višemesečni obrok. Strašno, pomislio je, da te oglođu pacovi!

Stajao je u mestu pokušavajući da smiri uzdrhtale nerve kad spolja dopre bat koraka. Neko se približavao razbijenom prozoru. Čulo se više koraka i prigušeni glasovi. Instinktivno, ugasi baterijsku lampu. Koraci i glasovi su se sve jasnije čuli. Uspaničio se. Grozničavo je razmišljao šta da čini. Da zaglavi na prozor, pravo će na ljude koji dolaze. Da se sakrije u drugoj prostoriji? Čuće se škripa vrata. Okretao se izbezumljen oko sebe. Teška zavesa koja se sa plafona do poda spuštala iznad čeonih prozora učini mu se kao spas. Oprezno koračajući zavuče se za nju. Oblak prašine pokrenut njenim pomeranjem zagolica mu nozdrve i grlo. Jedva se uzdrža da ne kine. Srce mu je tako lupalo da se pobojavao da će ga i uljezi koji su se upravo provlačili kroz razbijeno okno čuti. Jedva je disao. Po glasovima razazna da su unutra ušla dvojica, ali i da ih ima nekoliko napolju. *Šta je ovo*, pitao se stežući zube da ne počnu cvokotati. Strah je upravo gazio po novinarskoj znatiželji. Šta ako ga otkriju? I ko su ovi ljudi?

Nisu ga otkrili. A za koji trenutak se pokazalo da su to obični lopovi, lešinari. Povrati mu se prisebnost koliko-toliko. Dovoljno da skloni krajičak zavesu u stranu i da motri na šta su se namerili. Više po zvuku nego što je video, osetio je da nešto iznose. Čuo je najpre zvuk šarke na prozoru. Otvarali su oba krila. Skloni još malo zavesu u stranu da bolje vidi. Dvojica uljeza su najpre do prozora donela televizor, spolja su ga prihvatili drugi. Zatim su na red došli frižider, šporet, električna grejalica. Izneli su i nešto sudova. Čuo je zveket tanjira.

A onda je sve utihnulo. U kući je zavladała ponovo tišina. Cika uplašenių pacova ga više nije plašila. Vraćala mu se prisebnost. Napregnuto je osluškivao da se lopovi ne povrate. No, spolja je dopirao samo romor pozne jesenje kiše i zvuk nekog odocnelog automobila. Oprezno je prišao prozoru. Nikakvo kretanje napolju nije video, nikakav uznemiravajući šum čuo. *Sad*, reče sebi i iskoči kroz prozor. Poguren dotrčao je do ograde, prekoračio je, spustio se trkom betonskom stazicom. Odahnuo je tek kad se našao na trotoaru Vodovodske, pod svetlom obližnje autobuske stanice.

Žureći u svoj sobičak laskao je pobedonosno sebi: *Imam materijal za sledeći tekst*. Tek kad je ušao u sobičak, počeo se preispitivati: *Imam li?* To što je skriven iza zavesu video na delu lopove-lešinare, što bi tu svoju noćnu avanturu mogao da spakuje u jedan tekst, moglo bi možda da ima i posledice po njega. Možda bi se zainteresovala policija: Kako je smeo neovlašćeno da ulazi u kuću opasanu žutom

trakom? Da li je svestan da time možda ometa istragu, uništava važan trag koji bi trebalo da rasvetli okolnosti pod kojima je umro i satrunuo čovek iz kuće? Da li je...? Ne, ovo ne ide u tekst, prelomio je kad je na tas stavio argumente za i protiv. Ali se nije mogao oteti utisku da strah koji je preživeo ponoćnim upadom u sablasnu kuću – tako su je u štampi već uveliko nazivali – nije bio uzaludan.

4.

Šef benzinske pumpe na Voždovcu, u Ulici vojvode Stepe, sumnjičavo se zagledao u njega kad se predstavio i rekao kojim poslom je došao: da se raspita kada i koliko dugo je kod njih radio Vukoje Trifunović, tj. Kostur iz Vodovodske 187 L, kakav radnik je bio, kako... Od konobara iz kafića „Zora” uspeo je da izvuče samo tu jednu jedinu informaciju: da je, kako je navodno on načuo, Kostur jedno vreme radio baš na toj benzinskoj pumpi.

– Momče, da li si ti slušao jutarnje vesti? – upitao je šef benzinske pumpe i dalje sumnjičavo zagledan u Ivana.

– Ne – odgovorio je.

– E, da si slušao, znao bi da Vukoje nije umro prirodnom smrću u svojoj stolici, već da je ubijen! Agencijska vest, momče!

Ivan se zbunio. Ponestalo mu je reči. Bio je uveren da je čovek sedeo u svojoj masivnoj drvenoj stolici, srce u trenutku otkazalo... Stotine umiru tako. Otkuda sad ubijen?

Već je smušen krenuo ka izlazu iz kancelarije šefa pumpe, kad ga njegov glas zaustavi.

– Ti li si, momče, započeo ovo pisanije o Vukoju?
Klimnu potvrdo glavom.

– Oprezno, momče – reče šef češući se po temenu očigledno u dilemi da li je mudro još neku da kaže. Ipak odluči da nastavi. – Vukoje je kod nas radio godinu dana. Mračan čovek, nije govorio o sebi, niti smo ga zapitkivali. Jednog dana se nije pojavio na poslu. Nekoliko puta sam okrenuo telefon, da čujem šta je posredi. Niko se nije odazivao. Pomislio sam, našao drugi posao. Nisam više zvao. Zaboravio sam i da je postojao dok se nije pojavilo ovo po novinama. Očekujem da svaki čas bane i policija. Baš mi ovo nije trebalo – reče očigledno zabrinut čovek što će i on i njegova pumpa neizbežno postati makar sitan detalj sad već vrlo intrigantne priče o Kosturu u Vodovodskoj 187 L.

U redakciji nije stigao ni da izvadi notes iz novinarske torbe kad ga je pozvao urednik.

– Čuo si? – upitao je.

Potvrdio je.

– Umro ili ubijen, to tebe ne interesuje. Neko drugi će pratiti tok policijske istrage. Ne tragaš za ubicom već, da još jednom ponovim, za odgovorom na pitanje u kakvom mi to svetu živimo kada u ljudskom mravinjaku, kakav je Beograd, čovek može da umre ili bude ubijen, svejedno, a da to punu godinu niko ne primeti. Nađi sina, idi u centar za socijalni rad, raskrivi komšije, nemoguće da ništa ne znaju. Ne ispuštaj temu. I ne slutiš šta sve možeš da iščačkaš!

Osećao je to i bez urednikove napomene. Nešto kao da je napisima o pronadenom kosturu kupio ulaznicu u jedan manje poznat svet, čije tajne raširenih ruku čekaju da ih otkrije. Treperio je spreman da se zatrči u taj maglom uvijeni svet.

Instinkt ga je vodio da se najpre spusti dva sprata niže, do kolege koji je pratio crnu hroniku. Čovek je bio stariji od njega desetak godina, njihovo poznanstvo se svodilo na „zdravo, zdravo” pred liftom. Imao je sreću da ga zatekne za stolom i da bude voljan da sa njim podeli saznanja o slučaju u Vodovodskoj.

– Obdukcijom je utvrđeno da je čovek ubijen udarcem tupim predmetom u teme. Polomljena mu je temena kost. Zasad ni ja ništa više ne znam. A ti, jarane (čovek je bio odnekud iz Bosne i ovo nezaobilazno „jarane” doneo je u prtljagu iz rodnog kraja), ako nastaviš da se kačiš za ovaj slučaj... Šta da ti kažem? Pamet u glavu! I ne ustručavaj se da se spustiš do mene.

– Kad sam već tu, ovi u MUP-u verovatno imaju podatke o Kosturovom sinu. Kad bi nekako mogao da mi iščačkaš njegovu adresu, bilo šta o njemu. Urednik zapeo sin pa sin. Hoće njegovu priču.

– Pokušaću, jarane.

Na tome se razgovor završio. Vratio se za svoj sto, izlitao novine, pročaskao s kolegama i zaputio se u svoj sobičak. Bilo je i previše za jedan dan. Govorio je sebi: *Neka se ovo malo slegne, prenoći, pa ujutru idemo dalje.* A na koja vrata će zakucati, još nije znao. Ali je znao ko će zakucati

na njegova. Jelena. Studentkinja završne godine Medicinskog fakulteta.

S prvim sumrakom na vratima njegovog sobička pojavila se visoka, tanušna plavušica (bivalo je i da je crvenokosa, smeđa, crnka, tako da pouzdano nije ni znao koja je prirodna boja njene kose), lepih krupnih očiju čija se boja prelivala od plavog ka zelenom. Njegova Jelena. U vezi su bezmalo godinu dana. Njegova najduža veza. Često se pitao šta ih je tako dugo držalo zajedno. Imao je i lepših i zanimljivijih. A ipak je tako dugo ostao s njom. Možda zato što ga je činila opuštenim, što su mogli da razgovaraju o svemu, što pred njom nijednog trenutka nije morao da se pretvara da je ono što nije. A možda najviše zbog očiju koje bi mu se katkad, kad se nasmeje, činile nestvarno lepim.

Nije to među njima buknuo preko noći. Često su se zaticali u istom društvu i nekako nenadano dogodilo se da jednom izađu sami, drugi put takođe, treći izlazak se završio u njenoj studentskoj sobi. Bio je vikend, cimerke otišle u rodni kraj.

Ta prva intimnost nije se baš slavno završila. Nije bila od onih koje zadržte čim im muška ruka krene uz nogu. Potrajalo je dok dubokim, prigušenim uzdasima nije pokazala da joj je lepo. Ni sledeće večeri nije bilo bolje. Ni svih sledećih večeri. Navikao se na njen prigušeni temperament, sputanu strast. *A možda je tako i bolje*, mislio je. Popaljive je teško obuzdati, vezati za sebe. Imao je i takve. I stalno bio u strahu da li će i kada krenuti za nekim

drugim. Dobra je njemu Jelena. Da li je voli? Ne zna. Ni da li ona njega voli. Volela ili ne, bio je siguran da mu nikada neće okrenuti leđa. A on njoj? Tu i tamo kad bi se ukazala prilika, završio bi u krevetu s drugom. Dogodilo se nekoliko puta, ne više. Ali nikad po cenu da zbog tih usputnih kratkih neverstava izgubi Jelenu. Bio je običan mladi čovek, visok, smeđ, nešto oštrijih, ali prijatnih crta lica. Devojke su se kačile za njega. Pa i kad bi se s nekom upustio, ta kratka avantura se završavala onim „dobra je meni moja Jelena”.

Nije bilo prošlo ni pola sata kako je Jelena došla – sedeli su na kauču i čavrljali – kad se na vratima sobička pojavila gazdarica. U ruci je držala tanjir s nekoliko baklava.

– Poslužite se – govorila je spuštajući tanjir na sto, a pogled nije odvajala od Jelene. Razumeo je taj pogled. Zapravo, umišljao da ga razume. Žena bi htela da zna za šta se to „zakačio” njen podstanar.

Gazdarica se zadržala nekoliko trenutaka i izašla.

– Zašto ova žena upada gotovo uvek kad sam ja tu? – ljutila se Jelena. – I to bez kucanja. Seljančura!

– I jeste seljančura – složio se, ali gazdarica je i on ne može da joj zabrani da dolazi.

– Ali ti im zaboga plaćaš ovih desetak kvadrata. Ne može da narušava tvoju privatnost, da upada kad joj se prohte! Moraš to da raspraviš sa njom!

– Polako – smirivao ju je. – Čekam pravi trenutak.

– Čekaš ti đavola!

Začutili su oboje. Jelena se, vidljivo, suzdržavala, ali želja da mu saspe u lice ono što ju je već danima mučilo nadjačala je:

– Ma meni se čini da je ova žena ljubomorna na mene!

– Šta pričaš gluposti! – branio se. – Mi smo dva sveta, svetlosnu godinu međusobno udaljena!

Nabrajao je još koješta u svoju odbranu, a odnekud je ključalo da je možda Jelena u pravu. Pored muža pijanca možda je gazdarica stvarno bacila oko na njega. Do ove večeri njene česte upade u njegov sobičak nije tumačio ni ovako, ni onako. Nije se bavio njima. Jelenina ljutnja, a žene jedna drugu mnogo bolje čitaju nego što to muškarcima uspeva, ubacila mu je crva u glavu. Možda je stvarno u pravu!

Sat pre ponoći otpratio je Jelenu do autobuske stanice.

5.

Probudio se s mišlju da konačno mora pronaći Kosturovog sina. Urednik zapeo hoće njegovu priču po svaku cenu. Sugerisao mu je da pokuša preko centra za socijalni rad. *Pa, da pokušam*, govorio je sebi dok se primicao omanjoj zgradi u kojoj je bila smeštena ova ustanova za brigu o nemoćnima, siromašnima, zaboravljenima na teritoriji Opštine Čukarica, u kojoj se nalazila i Vodovodska ulica.

Posrećilo mu se. U centru su imali čitav mali dosije o Trifunovićima iz Vodovodske 187 L. Sitna ženica srednjih godina iz fascikle je vadila papir za papirom, koliko da se podseti, mada se činilo da napamet zna istoriju ove porodice.

– Čitala sam – govorila je kratkim isprekidanim rečenicama dok je prelistavala papire. – Crkao đavo. Onako kako je i zaslužio. Grozan čovek. Bio je oženjen. Isprepadana, izmučena žena. Tukao ju je. Ponekad krvnički. Jednom smo morali i nju i sinčića im da smestimo u sigurnu kuću. Predlagali smo joj da se razvede. Nije htela. Vratila mu se. On je nastavljao po starom. Obilazila sam tu porodicu, prijavljivala ga policiji. Pred policajcima je

bio manji od makovog zrna, čim oni odu, nastavljao je po starom. I meni je pretio. Tek 2009. ga je napustila, pokrenula brakorazvodnu parnicu. Kako u ovoj zabelešci stoji – nastavljala je žena zagledana u jedan papir – sa sinom se uselila u stan koji je bila nasledila od upravo umrle majke. Ali taj stan nije bio na teritoriji Opštine Čukarica, tako da ništa više ne znamo o toj porodici. Ni na kojoj adresi danas žive. A matori Trifunović ništa bolje nije ni zaslužio do da ga glođu pacovi u toj stolici!

Iz centra za socijalni rad je izašao zadovoljan iako nije saznao ono glavno zbog čega je došao: adresu na kojoj živi Kosturov sin. Tu zagonetku mu je razrešio kolega koji je pratio crnu hroniku.

Po dolasku u redakciju, dok je smišljao kako da iskoristi ono što je čuo u centru, prišao je njegovom stolu, spustio pred njega parče papira i rekao mu: „Oprezno, jarane!” i pravdajući se da mora hitno „na teren” izašao. Na parčetu papira je pisalo: Marinko Trifunović, Pčelarska 56 G, Beograd.

Došlo mu je bilo da poskoči iz mesta i radosno usklikne. Klupko je počelo da se odmotava. Konačno će imati sinovljevu priču! Na mobilnom je potražio poziciju Pčelarske ulice. Voždovac, jedna od kraćih između ulica Vojvode Stepe i Kumodraške. Nije mu bio nepoznat taj kraj, mada tu uličicu nije zapazio. Svejedno, naći će je. S torbom na ramenu spustio se do Nemanjine, tu ušao u tramvaj devetku, izašao nešto pre Trošarine i već oko podneva bio je na traženoj adresi.

Stajao je pred dugačkom petospratnicom sa više ulazâ, koja je već svojim izgledom davala do znanja da pod njenim krovom nema luksuza. Potražio je ulaz G. Vrata od lima i zamućenog stakla bila su odškrinuta. U ulaznom holu išaranom navijačkim sloganima, prebrojao je 26 poštanskih sandučića. Pored njih, na zastakljenoj tabli, bila su ispisana imena svih stanara, ko je u kom stanu živeo i na kom spratu. Stan Marinka Trifunovića nalazio se na trećem.

Krenuo je uz stepenice. Hodnici i stepeništa mogu ponešto otkriti o ljudima koji žive iza vrata stanova. I otkrivali su. Kad je od drugog krenuo ka trećem spratu, sačekao ga je jak smrad. Pojačavao se sa svakim stepenikom. Na hodniku trećeg sprata je izazivao mučninu, gađenje. Krenuo je od vrata do vrata. Zaustavio se na onim pod brojem 16. Stan u kome je živeo Marinko. Smrad je bio još intenzivniji. Vrata su bila samo pritvorena. Na njima nije bilo brave. Pritisnuo je zvonce. Niko se iznutra nije javljao. Pritisnuo je još nekoliko puta. Nikakvog odziva, a učinilo mu se da se ni zvonce ne čuje. *Pokvareno*, pomislio je. Odgurnuo je vrata nogom. Zapahnuo ga je nepodnošljiv smrad. Trebalo mu je nekoliko trenutaka da se od njega povрати i da mu se oči prilagode na tamu koja je nadirala iz stana kao iz duboke iskopane rupe. Naježio se od prizora. Pod je, do iznad članka, bio prekriven izgužvanim novinama i prljavim krpama. U jednom uglu je zapazio polomljeni kauč. Naslon i stranice su mu bili polomljeni i pomešani s krpama i novinama. Preko jednog prozora bilo je prebačeno ćebe, na drugom je bila spuštena iskrivljena roletna. Ono malo

svetlosti stizalo je u stan kroz uzan deo koji iskošene prečagice roletne nisu pokrivala. Pogled skrenu i ka uzanoj prostoriji koja je trebalo da bude kuhinja. U njoj se nalazila samo sudopera sa odvaljenim vratima, zidovi potamnili, izgrebani. Svuda konopci paučine i nepodnošljiv smrad.

Utom začu glas iza sebe: – Nekoga tražite?

Okrenuo se. Pred njim je stajao šezdesetogodišnjak punih crvenih obraza, zdepastog oniskog tela.

– Da – rekao je. – Tražim Marinka Trifunovića.

– A ko ste vi? – upitao je sumnjičavo pridošlica.

Predstavio se. Čoveku se namah ozarilo lice.

– Hoćete da pišete o njemu? – upitao je, a osmeh nade mu nije silazio s lica. – Da pište o njemu i našoj mucu s njim?

– Da. Da, pisaću – potvrđivao je. – A gde je Marinko?

– E, to bismo voleli da znamo i mi. I policija takođe.

Juče su ga tražili. Nisu ga našli. U stanu su prevrnuli sve ove krpetine i novine, zavirili u svaki kutak. Ne znam zašto su ga tražili, ni zašto ga vi tražite. Osim ako vam neko nije dojavio o našim mukama s njim. Ali zaboravih da se predstavim, ja sam predsednik kućnog saveta.

– Naravno, pisaću i o vašim mukama. Ali bi dobro bilo da čujem i njega – rekao je da zaustavi zahuktalog predsednika kućnog saveta.

– E, to će biti malo teže. Jedino da dreždite pred ovim vratima bar desetak dana pa vam se možda posreći. Nikad se ne zna kad će doći. Dešavalo se da i mesec dana skita nekuda, a onda po nedelju-dve ne izlazi iz stana.